

Центральний державний архів-музей
літератури і мистецтва України

**Літинський
Ібрагім Мойсейович
(1908 – 1958)**

український художник

ФОНД № 493

Опис № 1
справ постійного зберігання

1933 - 1958
(крайні дати документальних матеріалів)

ЗМІСТ

	№№ од.зб.	№№ арк.
Передмова		3 – 5
Список скорочень		6
Іменний покажчик		7
I. Творчі документи Літинського І.М.	1 – 6	8 – 9
II. Листи Літинському І.М.	7 – 10	9 – 10
III. Документи до біографії Літинського І.М.	11 – 14	10
IV. Документи про Літинського І.М.	15 – 17	11
Здавальні описи № 1, 2	18	11
Додаток № 1 – список музейних предметів		

Передмова

Літинський Ібрагім Мойсейович – український художник. Народився 4 лютого 1908 р. в містечку Полонному на Волині в родині інженера-кераміста.

Освіту отримав у Славутській середній школі (1916 – 1920 рр.), потім вступив до Київської художньо-індустріальної профшколи, де його керівниками малюнку та живопису були художники Єлева К.М. та Козік М.Я.

Після закінчення профшколи (1923 р.) вступив на живописний факультет Київського художнього інституту, де з успіхом навчався під керівництвом професора Кричевського Ф.Г.

У 1925 р. залишає живописний факультет і продовжує вивчати живопис у приватній студії художника-реаліста Ярового М.М.

Однак, щоб отримати закінчену вищу мистецьку освіту, він переходить на театральне відділення Київського художнього інституту. Творчу роботу як живописець Літинський І.М. починає ще в студентські роки.

У 1926 р. він, як член мистецького об'єднання АХЧУ, вперше експонує на пересувній виставці по селах, містечках та містах України картину «Жовтень», а в 1929 р. бере участь у другій художній виставці НКО УРСР, представляючи роботи «Натюрморт» та «Жіночий портрет». Протягом 1928 – 1931 рр. навчався у Київському художньому інституті. Працював у галузі політичного плаката («Фізкультурники та фізкультурниці – гордість нашої країни», 1937 р.) та кіноплаката, пізніше – станкового живопису (портрети Саксаганського П.К., Паторжинського І.С., Ужвій Н.М., Юри Г., 1938 р.).

Після закінчення інституту продовжував працювати як живописець, але на початку 30-х років через важке захворювання (туберкульоз легенів) був змушений припинити мистецьку діяльність. Лише в 1936 р., після одужання, він повертається до роботи і протягом п'яти наступних років створює цілий ряд портретів, пейзажів та історичних жанрових картин, завдяки яким

художник увійшов до творчого активу українських радянських митців. Літинський І.М. брав активну участь у республіканських та всесоюзних художніх виставках.

Протягом 1937-1938 рр. виконує велике полотно «Ленін і Сталін у Смольному», а в 1939 р. цілком переходить до роботи в історичному жанрі, багато полотен присвячує зображенню епізодів із життя Шевченка Т.Г. («Т. Шевченко в казармі», у співавторстві з Кручаковим С., 1939 р.).

У 1941 р., на початку Великої Вітчизняної війни, Літинський І.М. розгортає роботу над випуском антифашистських плакатів у плакатних майстернях Спілки художників Радянської України («У жовтневі дні», 1941 р.) . У 1942 р. переїздить до Ташкенту, а в 1944 р. повертається до Києва. У цей період пише роботи «Зустріч» (1944 р.), «За плач дітей, за дим руїн, за кров братерську – на Берлін» (1945 р.).

У 1946 р. закінчив роботу над великою картиною, присвяченою подіям Великої Вітчизняної війни «Танки ідуть на фронт».*

Помер Літинський Ібрагім Мойсейович 25 березня 1958 р.

До ЦДАМЛМ України документи фонду були передані у 1974 та 1979 рр. дружиною художника Літинською Юдифь Мойсеївною та дочкою Літинською Аліною Ібрагівною. У березні 2013 р. документи були взяті на науково-технічне опрацювання, в результаті якого створено опис № 1 на 18 од. зб. за 1933 – 1958 рр.

Серед творчих документів етюди «Врач», «Раздумье», «Соседка», «Сон», «Читающий» та ін. До розділу також включені портрет Леніна (Ульянова) В.І., фоторепродукції картин «Незаконченный портрет узбекской актрисы Лизы Ханум», «Танки идут на фронт».

Листування представлено листами до Літинського І.М. Нестерова М.В.,

* ЦДАМЛМ України – ф. 493, оп. 1, од.зб. 13. Митці України. – К.: 1992. С. 366.

Поляновського М.Л., Саксаганського П.К., Шовкуненка [О.О.].

Розділ «Документи до біографії Літинського І.М.» містить документи про призначення пенсії, листи установ і організацій Літинському І.М. (редакції журналу «Огонек» із питань публікації картини «Танки идут на фронт», Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР про публікацію біографічної довідки художника в «Словнику сучасних художників Радянської України» за підписами Рильського М.Т., Бутніка-Сіверського Б. С., телеграма Спілки художників України з нагоди 50-річчя від дня народження художника).

У розділі «Документи про Літинського І.М.» зберігаються статті про життя і творчість художника «История одной картины», «Радость творчества», та біографія Літинського І.М., написана Літинською Ю.М. (дружиною).

У фонді представлені також індивідуальні фотографії Літинського І.М.

Документи у розділах систематизовано за хронологією. Всі документи опису сформовані за структурно-хронологічною ознакою та опрацьовані згідно з методичним посібником «Робота з документами особового походження», К.: 2009.

Стан документів задовільний.

Передмову склала:
провідний спеціаліст
відділу довідкового апарату
та обліку документів
19.03.2013 р.

Т. Л. Пуганова

Список скорочень

акв.	акварель
АН	академія наук
арк.	аркуш
АХЧУ	Асоціація художників Червоної України
б/д	без дати
вир.	вирізка
газ.	газета
графіт.	графітний
журн.	журнал
зв.	звороті
ін.	інші
маш.	машинопис
невст.	невстановлений
НКО	Народний комісаріат освіти
олів.	олівець
пап.	папір
СХУ	Спілка художників України
УРСР	Українська Радянська Соціалістична Республіка

Іменний покажчик

	№№ од.зб.
Бутнік-Сіверський Б.С.	13
Ленін (Ульянов) В.І.	4
Ліза Ханум	6
Літинська Ю.М.	16
Нестеров М.В.	7
Поляновський М.Л.	8, 15
Рильський М.Т.	13
Саксаганський П.К.	9
Шовкуненко [О.О.]	10

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ЦДАМЛМ України

Т. М. Малярчук

21.03.2013 р.

ФОНД № 493

Літинський
Ібрагім Мойсейович
(1908 – 1958)
український художник

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

(1933 – 1958)

(крайні дати документів)

Надходження згідно з актами: № 1421 від 01.01.1974 р., № 116 від 20.09.1979 р., № 150 від 14.11.1979 р.

№ пп	Заголовок справи	Дати документів в	К-сть док.	К-сть арк.	Прим ітки
	I. Творчі документи Літинського І. М.				
1.	«Раздумье», «Соседка», «Читающий» та ін. портрети. Етюди. Пап., акв., сангіна, туш, графіт. олів., пензель, перо.	1933 – 1956, б/д	15	19	

№ пп	Заголовок справи	Дати документі в	К-сть док.	К-сть арк.	Прим ітки
2.	«Сон», «Узбек», «Узбецкий мальчик» та ін. портрети із серії етюдів «Ташкент». Пап., акв., пастель, графіт. олів., пензель. На зв. арк. № 16 ескіз невст. картини графіт. олів.	1942, 1943, б/д	15	20	
3.	«Врач», «Отдых», «Хлопець у ліжку» та ін. портрети із серії етюдів <У лікарні>. Пап., акв., графіт. олів., пензель.	1946–1958	14	17	
4.	Портрет Леніна (Ульянова) В. І. Пап., пастель, графіт. олів.	1950	1	2	
5.	Пейзаж. Етюд. Пап., графіт. олів.	б/д	1	1	
6.	«Незаконченный портрет узбекской актрисы Лизы – Ханум», «Танки идут на фронт». Фоторепродукції картин.	1942, 1946	2	2	
II. Листи Літинському І.М.					
7.	Нестерова М.В.	9 [лютого] 1941, 30 травня 1941	2	2	
8.	Поляновського М.Л.	17 квітня 1952	1	1	
9.	Саксаганського П.К.	30 грудня 1938	1	1	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
10.	Шовкуненка [О. О.]	19 вересня [1941]	1	1	
III. Документи до біографії Літинського І.М.					
11.	Документи про призначення пенсії: клопотання та довідка СХУ. Оригінал, маш. копія.	22 липня 1949, 10 березня 1958	2	2	
<i>Листи установ і організацій Літинському І. М.</i>					
12.	Редакції журн. «Огонек» з питань публікації картини «Танки идут на фронт». Маш. копія.	4 лютого 1947	1	1	
13.	Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР про публікацію біографічної довідки художника в «Словнику сучасних художників Радянської України» за підписами Рильського М.Т., Бутніка-Сіверського Б. С. Додаток: текст біографії. Маш. з правкою. Арк. №№ 2–8.	17 червня 1949	2	8	
14.	Телеграма Спілки художників України з нагоди 50-річчя від дня народження художника.	4 лютого 1958	1	1	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
IV. Документи про Літинського І.М.					
15.	Поляновський М.Л. «История одной картины», «Радость творчества». Статті про життя та творчість художника. Маш. з правкою, вир. з газ. «Советская армия».	11 травня 1952, б/д	2	8	
16.	Літинська Ю. М. (дружина). Біографія Літинського І.М. Варіанти. Автограф.	не раніше 1958	2	3	
* * *					
17.	Індивідуальні фотографії Літинського І.М. Оригінал, копія	б/д	2	2	
* * *					
18.	Здавальні описи №№ 1, 2.	1974, 1979	2	8	

В даний опис № 1 з № 1 по № 18 внесено 18 (вісімнадцять) одиниць зберігання, 67 (шістдесят сім) документів на 99 (дев'яносто дев'яти) аркушах.

Опис склала:
провідний спеціаліст
19.03.2013 р.

Т. Л. Пуганова

СХВАЛЕНО

Протокол ЕПК ЦДАМЛМ України

від 21.03.2013 р.

№ 3

Прийнято на державне зберігання до архіву-музею 18 (вісімнадцять) одиниць зберігання, 67 (шістдесят сім) документів на 99 (дев'яносто дев'яти) аркушах.

Документи передала:
провідний спеціаліст
22 березня 2013 р.

Т. Л. Пуганова

Документи прийняла:
начальник відділу забезпечення
збереженості документів
22 березня 2013 р.

Т. М. Снежкова

**Додаток № 1
до опису № 1
фонду № 493**

**Перелік
музейних предметів, переданих до ЦДАМЛМ України
згідно з актом № 1421 від 01.01.1973, № 116 від 20.09.1979**

№ з/п	Назва предмета, короткий опис, дата	К-сть предметів	Інв. №№	Примітки
1	2	3	4	5
1.	Пейзаж. Дніпро у Києві. 1943 - 1944 рр. К., олія.	1	кн-6503	
2.	Пейзаж. На Дніпрі. 1952. К., олія.	1	кн-6504	
3.	Пейзаж. Водонапірна башня. Етюд. 1956. К., олія.	1	кн-6505	
4.	Міський пейзаж. Москва. Етюд до портрету Сталіна. 1943. К., олія.	1	кн-6506	
5.	Панно для заводу на Уралі. Ескіз. Б/д. К., олія.	1	кн-6507	
6.	Панно. Ескіз. Б/д. К., олія.	1	кн-6508	
7.	Автопортрет. 1955. К., олія.	1	-	

Всього до переліку внесено 7 (сім) музейних предметів з № 1 по № 7.

Перелік склав:
начальник відділу використання
інформації документів
19.03.2013 р.

В.М. Шепелюк